

einem besoldeten Lehrer unterrichtet M. 3, 156. भूतकाध्ययन, भूतकाध्यापन *Prājacāyenduc.* 37, a. भूतको नरः MBh. 7, 4463. मृत्येन यः कर्म करोति स भूतकः *Mit.* 267, 16. 19. कालमेव प्रतीति निर्देश भूतको यथा M. 6, 43. दामेन भूतकेन वा 8, 70. कैकेय्या न वयं राज्ये भूतका हि वसेमहि R. 2, 48, 21. रतेत भूतको ऽरण्ये यथा गाः MBh. 3, 1287. वर्षाचरो ऽस्तु भूतकः (als Fluch ausgesprochen) 13, 4527. P. 3, 2, 22, Sch.

भूति (von 1. भू) f. 1) *das Tragen* *Vop.* 8, 132. — 2) *aufgetragene Speise, Kost*: वयं ते ब्रह्मणि भूतिं न प्र भ्रामसि RV. 8, 33, 41. भूतिं न भ्रा मतिभिर्बुजोयते 9, 103, 1. — 3) *Unterhalt, Verpflegung*: = भरण *Triak.* 3, 3, 176. H. an. 2, 185. मृत्यभरणयोः zu lösen. *Med.* 1, 42. मित्रे न सत्य उरुगाय भूत्या ध्वे समस्य यदस्मन्नीयाः RV. 10, 29, 4. *Çat.* B. 1, 8, 4, 2. *Kāth.* 23, 6. तया नाथ परित्यक्ता नेच्छामि भराद्भित् R. Gorr. 2, 30, 7. सो ऽद्यान्धेभूतिमिच्छति MBh. 4, 349. आश्रितः Spr. 4103. प्रज्ञानमेव भूत्यर्थम् *Ragh.* ed. Calc. 1, 18. *Mārk.* P. 99, 16. — 4) *Löhnung, Lohn* *AK.* 2, 10, 38. *Triak.* H. 362. H. an. *Med.* *Halā.* 4, 43. P. 1, 3, 36 (*Vop.* 23, 28). 3, 2, 22. 5, 1, 56. सा स्यात्पाले ऽभूते भूतिः M. 8, 231. भूत्यानां च भूतिं विद्यात् 9, 332. *Jāś.* 2, 194. भूत्याध्यापनम् M. 11, 62. दैविको ह्यत्र लभते मरुत्परमो भूतिम् MBh. 2, 2080. गणिताः H. 363. *AK.* 3, 4, 3, 24. भूत्यन्नम् *Lohn und Kost* *Kāthās.* 27, 94. *Dienst für Lohn* M. 10, 116. भूतिं चोपयौ तस्य मारुद्येन MBh. 3, 2296. शिल्पातीचं भूतिं चैव ब्रह्मणा व्यधात्प्रभुः *Vāju-P.* bei *Muir*, ST. 1, 31. N. 56. — Vgl. इध्म, दुर्भूति, निर्भूति. *पिण्ड*°, स°.

भूतिन् (von भूत oder भूति) adj. *pflegend, unterhaltend*: संवत्सर° *Kāth.* *Ça.* 16, 6, 9. 17, 3, 6.

भूतिभुज् भूति + 4. भुज् adj. *Lohn genießend, — empfangend*; m. *ein besoldeter Diener* *AK.* 2, 10, 15. H. 361.

भूत् न. nom. abstr. von भूत् am Ende eines comp.: शस्त्राभूत्° *das Tragende* M. 10, 79.

भूत्य (von 1. भू) m. P. 3, 1, 112. *Vop.* 26, 17, 18. *der zu Unterhaltende, Diener*; auch von den höheren Beamten eines Fürsten, den Ministern gebraucht, *AK.* 2, 10, 17. H. 360. *Med.* j. 42. *Çākh.* *Gṛh.* 4, 11. *Kauc.* 76. 140. M. 3, 72. 112. 116. 4, 251. 3, 22. 7, 36. 67. 143. 226. 9, 324. *Jāś.* 1, 105. 216. 333. MBh. 3, 11925. *Hāriv.* 2231 (nach der Lesart der neueren Ausg.). R. 1, 22, 4. 32, 8. 33, 6. 34, 6. 2, 24, 3. 5, 70, 6. 6, 82. 152. *Suça.* 1, 333. 4. *Kām. Nitis.* 4, 64. *Ragh.* 11, 49. Spr. 783. ज्ञानीयत्प्रेषणे भूत्यान् 970. 1638. 1940. 2063 — 2067. 3891. *Vid.* 179. *Buāg.* P. 8, 8, 37. *Paśkāra.* 2, 2, 73. *LA.* (II) 92, 10. *Triak.* 1, 1, 72. राज्ञः R. Gorr. 1, 53, 6. — Vgl. धन्त्र, गौडभूत्यपुर, पर. बाल. राष्ट्र°.

भूत्या (wie oben) f. P. 3, 3, 99. *Vop.* 26, 186. *Kost, Pflege*: य द्यां भूत्यानुषधत्तं जीवान् RV. 1, 84, 16: so nach *Sā.*, vielleicht jedoch ist die Form als loc. von भूति anzusehen: *wer in ihrer Pflege Erfolg hat.* = जीविका *Lebensunterhalt* P. Sch. *Lohn* *AK.* 2, 10, 17. 38. H. 363. *Halā.* 4, 43. *Med.* j. 42. भूत्याभाव Spr. 3223 kann in भूत्या + भाव *Dienst für Lohn, Abhängigkeit von Andern*, oder einfacher, wie *STENZLER* vorschlägt, in भूत्य + अभाव *Mangel an Dienern* bedeuten. — Vgl. कुमार-भूत्या (davon कुमारभूत्य) und कुल°.

भूत्यासा (von भूत्य) f. *die Stellung eines Dieners* *Paśkāra.* 24, 11.

भूत्यव (wie oben) n. dass. *Kāthās.* 31, 69. Spr. 2112.

V. Theil.

भूत्याय (wie oben), °यते *den Diener machen, sich wie ein Diener benehmen*: कुरुस्वसहाये हि भूत्ये भूत्यायते प्रभुः *Kāthās.* 32, 140.

भूत्यीभू भूत्य + 1. भू *Dieners werden, in die Stellung eines Dieners treten* *Rāga-Tar.* 3, 151.

भूत्र (von 1. भू) m. *Siddh.* K. 230, b, 1 v. u.

भूय (wie oben) *Darbringung*: सोमस्य RV. 2, 14, 4.

भूर्म (von ध्रुम्) m. *Verirrung, Versehen*: मा ते ध्रुमाब्धर्मतयो भूमाब्धि-देवस्य नशत RV. 7, 1, 22. वेदा भूमं चिन् 8, 30, 12.

भूमल (wie oben) adj. *betäubt, torpidus*: पस्ते सपौ हेमन्तब्धो भूमलो गुह्य शयै AV. 12, 1, 46.

1. भूमि (wie oben) *Uṣādis.* 1, 120. 1) adj. (eigentlich *sich rasch drehend*) *flink, beweglich, munter* *Naigh.* 4, 3. *Nir.* 6, 20. 9, 24 (= ध्रुवस्यापिन् *Durga*). घ्रापिः पिता प्रमतिः सोम्यानां भूमिरस्यधिकन्मर्त्यानाम् RV. 1, 31, 16. भूमिश्चिह्नासि तूतुभिः 4, 32, 2. इमे रथं चिन्महतां गुनन्ति भूमिं चिह्नया वसन्तो गुपन्ते 7, 36, 20. — 2) m. a) *Wirbelwind* *Uṣāval.* (महत्तः) भूमिं धर्मतो अय गा अयवत RV. 2, 34, 1. *schweifende Wolke oder ein musikalisches Instrument* nach *Sā.* — b) *Strudel* *Uṣāvik.* im *ÇKDr.* — Vgl. ध्रुमि.

2. भूमि (wie oben) f. *Flinkheit, Beweglichkeit*; pl.: इमा उ वा भूमयो मन्यमाना युवावन्ते न तुय्या अयवन् *eure bekannte Regsamkeit bedurfte* (bisher) *nicht erst des Antriebes durch euren Verehrer: wo aber ist jetzt u. s. w.* RV. 3, 62, 1. *schweifend* *Sā.*

भूम्यश्च (1. भूमि + अश्च) m. N. pr. eines Mannes *Nir.* 9, 24. — Vgl. भार्म्यश्च.

भृन् (von भृज्), भृजति *gewaltig —, stark —, heftig werden* *Vop.* 21, 8. भृज् adj. *gewaltig, stark, mächtig, heftig*: ये रात्रौ भृजा नन्त्रादयस्ते

दिवा वा भवन्ति so v. a. *einen intensiven Glanz besitzend* P. 3, 1, 12. *Vārtt.* Sch. °दण्डश्च शत्रुषु *eine strenge Strafe verhängend* M. 7, 32. °वेदनाः *heftige Schmerzen* Spr. 2872. वाय्वर्णमुखाः सर्वे तमूर्चुर्गणनिस्वनाः *ein lautes Geschrei erhebend* R. 2, 40, 21. दानरिक्तेन सर्वत्र साम्रा कृत्यं भृजेन वा *Kām. Nitis.* 17, 62. घाकौशल Spr. 1823. भृजामात्र (तमस्) *Suça.* 1, 336, 2. कौतूहले मे सुभृजम् MBh. 13, 483. compar. भृजोयत्. superl. भृजिष्ठ *Pat.* zu P. 6, 4, 161. *Vop.* 7, 59. भृजम् adv. *heftig, stark, in hohem Grade, überaus, sehr* *AK.* 1, 1, 4, 62. 3, 4, 42, 47. H. 1303. an. 7, 41 (प्रकर्षे उत्प्रेरे). *Halā.* 4, 33. 3, 50. *Çardar.* im *ÇKDr.* (प्रकर्षे, मुहुर्ये, शोभन्. न यदि पितरं वा मातरं वा धातरं वा स्वसारं वाचार्यं वा ब्राह्मणं वा किंचिद्भूमिप्रत्यारु *heftig, hart* *Kānd.* Cp. 7, 43, 2. प्रतोदिनातुद-भृजम् M. 4, 68. मारुते वाति वा भृजम् 122. 11, 113. पशैर्वध्यते वारुणर्भृजम् 8, 82. ह्येद N. 16, 28. 17, 30. दक्षमाना 37. वयं क्षीयामहे भृजम् MBh. 3, 5139. अनुजं भृजमनुशास्य R. 2, 21, 63. क्रोशतः परमार्तस्य श्रुतः शब्दो मया भृजम् (mit क्रोशतः zu verbinden) 3, 51, 2. *Kām. Nitis.* 7, 11. चुकोप तस्मै म भृजम् *Ragh.* 3, 36. भृजं वलसि तेन ताडितः 61. मार्जारा भृजमवनिं नवैलिखतः *Varāh. Bhū.* S. 28, 5. सह सर्वाः समुत्पन्नाः प्रसमीदयापेदा भृजम् M. 7, 214. घ्राप्यापिता भृजम् N. 24, 47. स्नेहवेदा ऽभवद्भृजम् MBh. 12, 4263. *Indr.* 3, 36. *Rt.* 1, 11. सखा मे दयितो भृजम् R. 140, 23. प्रकृष्टः M. 7, 170. अन्नवान् *Nir.* 10, 28. ग्रामे व्याधिघडुले भृजम् M. 4, 60. पीवानसि भृजम् MBh. 1, 708. 711. जनो ऽयं नागरः सर्वो भूयिष्ठो भृजमागतः *in sehr grosser Anzahl* R. Gorr. 2, 117, 21. आकुल MBh. 1, 1144. *AK.* 2, 8, 2, 67.